

zgoraj podučeno biti. Ko se je zavoljo naše veliko pre-male in slabe farne cerkve že 1885. l. posebno društvo za pozidanje nove farne cerkve ustanovilo in se je 1892. l. ravno v sredi med Oplotnico in Čadramom najlepši prostor za stavbo nove cerkve kupil in je že c. kr. namestništvo spoznalo, da po predloženih načrtih ni njenega zadržka proti nameravani stavbi, je naša občina se po okr. glavarstvu proti temu pritožila, češ, da je celo to početje le delo g. župnika in nekaterih faranov, da je prostor predaleč od Oplotnice, da za stavbo še ni potrebnega denarja. Še le od c. kr. namestništva ukazal komisijon 1895. l. je vse te ugovore zavrgel in spoznal, da se nameravana stavba ne more postavno zabraniti. In kako je slednjič še z našimi sejmi pri Sv. Barbari? Najstarejši ljudje vedó, da je ta naša cerkev imela prej 7 sejmov, 1856 pa so bili po c. kr. namestništvu 3 sejmi dovoljeni s pismom, ki se pa glasi na ime oplotniške občine. Pa cerkev ima drugo pismo, po katerem c. kr. okr. predstojništvo potrjuje, da ti sejmi so lastnina Sv. Barbare, katera ima tudi pismo, da je ona dotične takse plačala itd. Bivši c. kr. okr. glavar celjski, g. dr. Wagner je pa samosvoje odločil brez pooblastila od zgoraj, da so ti sejmi lastnina naše občine in tista je bila tega odloka kar vesela in se je kar cerkvene lastnine polastila in ni mogla čakati, da bi odlok od zgoraj prišel. Tudi tukaj mora cerkev zmagati. — Bralci, zdaj pa sami sodite, ni li vaša dolžnost, da si katoliških in slovenskih mož za svoje zastopnike izvolite, ki bodo vsako dobro reč podpirali?

Z Gomilskega. (Socijalni demokratje so leteli.) Za dan 7. junija je bil napovedal sodrug Ropas iz Celja socijalno-demokratičen shod pri »Matevžu« na Gomilskem. O tem shodu se je že 14 dnij prej marsikaj govorilo; vsled tega so tudi krščanski socijalisti iz Šentjurija, z Gomilskega itd. sklenili, iti na shod in ondi poslušati, kaj se bode govorilo. Shod se je otvoril ob 3. uri popoldne na travniku za Matevževim kozolcem. Navzočih je bilo najmanj 400 ljudij, a socijalnih demokratov je bila le dobra četrtina, vsi drugi so bili vrli krščanski možje. Zato so poslednji prevzeli predsedništvo socijalnim demokratom ter so volili izmed sebe za predsednika gosp. Val. Južna iz Šentjurija. Ta je podelil besedo najprej sodrugu Ropasu. Ropas je povedal marsikaj dobrega, zraven pa je tudi strašno zabavljaj in očitno lagal. Kmalu v začetku je pogrel grdo laž, da socijalni demokratje ne mislijo kmetom vzeti posestva. Zabavljaj je zoper Ebenhoch-ov šolski predlog, udrihal je po obeh slovenskih strankah, po slovenskih državnih poslancih itd. Posebno na piko je bil vzel advokate, seveda židovski so bili izvzeti. Ko je nekdo zakričal, da so socijalni demokratje pod komando židov, je rekel Ropas, da to ni res. Toda mož je kratke pameti, že nekaj minut pozneje je bil ponosen na to, da je žid advokat dr. Adler vodja socijalnih demokratov. Proti koncu svojega govora je strahovito zabavljaj zoper narodnost, tudi zoper vero in duhovnike. Zabelil pa je svoj govor z ostudno lažjo, da je gosp. vikar Rančigaj pri Sv. Jožefu v Celju izrekel na prižnici besede: »papež so izobčili iz cerkve vse delavce«. Vsled tega je nastal velik nemir in predsednik mu je besedo vzel. Nato je nastopil krščanski socijalist gosp. Al. Kokelj, ki je med Ropas-ovim govorom njegove budalosti zapisoval in mu je hotel zdaj točko za točko pobiti in ga osmešiti. Toda sodrugi so se zbal resnice in so divje kričali: »shod zaključiti!« Ker se to ni zgodilo, je komandiral Ropas: »socijalni demokratje, proč!« In res, večina sodrugov in njih poglavar v strahu, da ne bi ostali na laži, so šli raz travnik v divjem begu, kakor da bi jih gnal sam peklenšček. »Fortrab« so delali celjski fakini z nekterimi babljati, za njimi so drli savinjski dolgopetci iz Št. Pavla

in Grajske vasi. Bolj pri zadnjih je kratkih krač sopihal debeluhasti »fajtar levica«, prav za prav »fretar«. Ko je torej Ropas odšel s svojo druhaljo, je naš govornik naglo pobil glavne njegove laži. Poslednjič je povabil vse navzoče na shod katoliško-političnega društva za vranski okraj v Šentjuriju dne 27. junija in na shod, katerega bo isto društvo v kratkem priredilo na Gomilskem. — Krščanski socijalisti so pokazali na shodu svojo politično zrelost. Pustili so govoriti svojega nasprotnika, katerega so hoteli tudi v poštenem boju premagati. Socijalni demokratje so po večini tolpa političnih fakinov, zato so iskali v begu rešitev. Zato, rodoljubi slovenski, bodite oprezni! Pojdite na vsak shod, katerega bodo priredili ti rudečkarji. Pobijte pa vsako njihovo laž kar sproti, da vam jih ne bodo dolge pete odnesle, kot so jih nam. Še nekaj! Naši vrli kmetje so tisti dan sklenili, da od socijalnih demokratov in heilö-Nemcev ne bodo ničesar več kupovali in jih ne bodo tudi na delo jemali. Tako je prav! Savinčani, vsi se pridružite tem vrlim možem! Metelanov Matevž je pa tisti dan tudi prišel popolno ob kredit.

Iz rogaške okolice. (Kje so naši prijatelji?) Minole volitve v državni zbor so jasno pokazale prijateljstvo marsikaterih Rogačanov do Slovencev. Na mah so pozabili, da živijo od slovenskega groša, ter so glasovali za človeka, katerega do volitev ni nobeden poznal. — Kakó izvrstno zastopa njihov drž. poslanec dr. Pommer gmotne koristi svojih volilcev v državnem zboru, se vidi iz tega, da je tam le kričal in divjal ter pomagal zabraniti plodonosno delovanje, ki bi naj bilo v korist avstrijskem narodom. Ko bi bili vsi poslanci takšni, potem bi pač morali Rogačani večinoma prijeti za beraške palice. Mi okoličani si pa dobro zapomnimo one rogaške trgovce in krčmarje, ki so glasovali proti Slovencem. Naše načelo mora biti: Tisti, ki ne marajo našega jezika in naših pravic, ampak nas še zasmehujejo, akoravno so sami najbolj posmeha in pomilovanja vredni, naj tudi ne dobijo našega denarja. Svoji k svojim!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Vpričo Nj. veličanstva svetlega cesarja so se ministri posvetovali o državnem proračunu za leto 1898. Prihodnje leto še se plače častnikom ne zvišajo. — Ker se delegacije letos skličejo na Dunaj oktobra meseca, snide se državni zbor koncem septembra ali začetkom oktobra. — Vlada je izdala okrajnim glavarstvom tajna navodila, da naj pazijo na nemško-nacionalne shode.

Češko. Ker je vlada zadnji nemški shod v Hebu prepovedala, hočejo prusaki na dan 11. julija zopet sklicati velik ljudski shod. Ako ga vlada zopet prepove, grozil je Schönerer, pojdejo Nemci čez mejo rogovilit. Le v »rajhu« ostanite! — V Kraljevem Gradcu se je ustanovilo katoliško učiteljsko društvo. Ali je pri nas tako društvo nemogoče?

Solnograško. Dne 8., 9. in 10. avgusta bode v Solnogradu velik obrtni in delavski shod krščanskih socijalistov planinskih dežel.

Štajarsko. Juristi iz »rajha« nočejo priti v Gradec na shod nemških juristov zaradi jezikovnih naredb. — Graški mestni zastop je protestiral zoper tajna navodila, da naj glavarstva na shodih na prste gledajo prusakom. Ali čez ta mestni zastop ni višjega gospoda?

Koroško. Deželno sodišče je že potrdilo pravila gospodarske zadrage za Celovec in okolico. — Naslednik

Schmid-Zabierowa postane bojda grof Goës, sedaj deželni predsednik v Bukovini. — Domoljubi pobirajo denar, da se kupi slov. šoli v Velikovcu zastava.

Kranjsko. Kmetijska družba ima letos dne 8. julija glavni zbor. — V Ljubljani se je za delavska dekleta ustanovila »Gospodinska šola«. — Ljubljana dobi v kratkem srednjo obrtno šolo za stavbinsko in kovinsko stroko, pa tudi narodno pivovarno na delnice.

Primorsko. V Gorici so pri dopolnilnih občinskih volitvah zmagali iredentovci, ker Lahone tudi mnogi uradniki podpirajo. — Laški duhovniki so imeli oni dan v Trstu tajni shod. Sklenili bržčas nič posebnega niso, ker se meseca septembra zopet snidejo.

Dalmatinsko. Na otoku Lakrumu se je nedavno vršilo posvetovanje dalmatinskih, bosenskih in drugih škofov glede slovanskega bogoslužja. Škofje so sklenili, izročiti papežu posebno spomenico, s katero zahtevajo, naj se ohrani slovansko bogoslužje v njihovih škofijah.

Ogersko. O binkošti so tudi ogerski socijalni demokratje imeli strankarski shod, katerega se je udeležilo tudi 28 useučiliščnikov. — V kraju Elemer so se delavci nekemu tovarnarju uprli, ker je kršil njih pravice. Prišlo je do hudega boja, v katerem je bilo več delavcev ubitih, več ranjenih. Se le vojaki so naredili mir.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so zopet v posebnem pismu priporočili francoskim katoličanom, naj opustijo misel na francosko kraljestvo, naj se poprimajo sedanje ustave, da v republiki pridejo katoličani do moči in svojih pravic.

Francosko. Ko se je v Parizu v nedeljo peljal predsednik republike Faure k dirki, sprožil je neznan mož neke vrste bombo, katera se je razpočila, ali nikogar ni zadela. Ali je bila predsedniku namenjena?

Angleško. Prihodnjo nedeljo slavi kraljica Viktorija 60letnico svojega kraljevanja. Tako dolgo še noben angleški vladar ni sedel na prestolu. Zato pa bode ta slavnost tudi velikanska. Vsi vladarji pošljejo tja svoje zastopnike; našega svetlega cesarja bode zastopal nadvojvoda Franc Ferdinand.

Nemško. Neki list, ki je s starim Bismarkom v zvezi, se je nedavno hudo razkoračil, češ, naj Avstrija pojasni sestanek cesarja Franca Jožefa z ruskim carjem, pri katerem sta se obe državi dogovorili za skupno delovanje. Proč s trozvezo! To bi bilo najboljšo pojasnilo.

Turško. Zastopniki evropskih velesil so oni dan predlagali turški vladi za mir z Grško: Vojnih stroškov naj plača Grška 1 mil. 600 tisoč turških funtov, vrh tega pa naj prepusti Turčiji vso letošnjo žetev v Tesaliji. Turška vojska pa ostane do žetve v tej deželi, potem jo naj takoj zapusti. Turek pa bržčas s tem ne bo zadovoljen, ker še vedno novih vojakov pošilja v Tesalijo.

Grško. Guverner tesalskega mesta Volo je objavil razglas, v katerem naznanja prebivalcem, da se vse premakljivo in nepremakljivo imetje onih oseb, ki so zapustile Tesalijo, v korist turške države zapleni, ako se ti begunci s svojimi družinami ne vrnejo v 14 dneh v domovino.

Za poduk in kratek čas.

V nadvojvoda Ivanovi jami.

Ura je dne 7. junija ravno v zvoniku cerkve v Velenju dve odbila, ko se usedem na voz, ki je bil namenjen proti Hudi luknji. Peljali smo se bliskovito proti Šaleku; še en pogled nazaj v prekrasno Šaleško dolino,

in ravnine ni več, kajti nastopila je tako zvana Huda luknja. Cesta, ki drži po njej, je še dokaj lepa, na obeh straneh dvigujejo se strmi hribi, in tu in tam tudi strme stene. Ozrem se nekoliko na stran in glej! Onkraj vode stoji v zemljo pritrjena tabla z napisom »Tunnel«; kaj pa to? Dobro še se spominjam, da so iz Celja na Velenje in Dravograd tukaj pred 25 leti železnico merili, in čudo, še dandanes ni o njej tukaj ne sluha ne duha. Ali pri vsem tem imam upanje, da predno še enkrat 25 let preteče, sopihal bode že tudi tukaj hlapec, da se bodem z njim večkrat vozil v nadvojvoda Ivanovo jamo.

Ko se peljem od zadnje krčme naprej, udarita mi dva strela na uho, da sem se precej ustrašil; vedel sem takoj, da ta strel na veselje pomeni, ki ima biti v votlini. Pripeljal sem se do spomenika nadv. Ivanovega; todi je po cesti stalo polno voz, da sem komaj za svoj voz in konja prostora ujel. Takoj se odpravim čez most v votlino. Že od daleč slišim melodije izvrstne malodolske godbe. Ko pa v votlino stopim — ves iznenaden sem bil, od kod toliko ljudstva?

Slučajno se srečava s starim prijateljem, z gosp. posestnikom votline, ki me je izvanredno prijazno vsprejel. Prosim ga za spremstvo, katero ljubav mi je rad storil. Pri vhodu v votlino stoji na desni strani hiša, oziroma krčma, dalje po obeh straneh pa so mize in stoli za goste. Prišla sva do tako zvanega plota, vrat, ki v glavno votlino peljejo. Dalje sva šla na prvi in drugi hodnik in potem naprej do »salona«. »Salon« stoji par metrov visoko nad vodo.

Dalje sva korakala na levo na plesišče, in naprej navzgor po stopnicah na »kor«, dalje pa po tesnih ovinkih na visočino, kacic 20 m nad plesiščem. Prav izvanreden je pogled od tukaj; daleč pod nama spodaj vrteli so se bistrhi nog mladeniči, da je bilo veselje. Nad nama se je razprostirala še daleč visoko votlina, katero sva z bengaličnim ognjem rastvetnila. Daleč proti vhodu videla sva ven na cesto na prihajajoče in odhajajoče ljudi, ki so se nama trikrat manjši zdeli, kakor so v resnici.

Vrneva se. Prideva na ravno, kjer se vidi velik kapnik v podobi velikega zvona; na njem visi lep lesteneč ali luster, ki je kras cele votline. Odtod se vrneva na plesišče, in potem dalje po votlini. Razsvetljena je bila, kakor beli dan. Od daleč slišala sva votlo bobnenje, grozno... še en ovinek in pri slapu sva bila. Slap je v resnici čudapoln. Votlina pri slapu ima podobo velike kúpole. Zažgala sva zopet bengalični ogenj, in glej: skoz pečevje je luknja, pa katerej s silno hitrostjo voda ven sili ter 9 metrov visoko pada. Utis mi je ta slap napravil takšen, da še noben ne tak. Ostal mi bo v večnem spominu.

Mislil sem si, da je zdaj konec votline, pa kaj še! Šla sva po stopnicah dalje; prišla sva nad slap in potem po ozkih hodnikih dalje po jami. Na nekaterih mestih sva bila po 5 metrov nad vodo, in prišla sva zopet dalje navzdol, da sva celó malo nad vodo bila. Votlina od slapa naprej je skozi in skozi prav zanimiva, posebno za turiste. Šla sva še dobrih 10 metrov dalje in konec je bil. Hodila sva dobre pol ure.

Na koncu votline je par klopj, kjer sva si odpočila. Med tem pa mi je povedal g. V., da še bode pot dalje uravnal. Dotod je pota zračne črte 570 metrov. Odpravila sva se urnih korakov nazaj in prišla sva do »salona«, kjer sva se vsak s kozarcem izvrstnega piva okrepčala. Nato pa sva šla nazaj k najini glavni družbi, ki se je najizvrstnejše počutila. Goste sem videl iz vseh krajev, iz Celja, Gornje Savinjske doline, iz Žalca, Šoštanja, Vitanja, Slov. gradca, Spod. Dravograda in od drugod.